

Temeljem članka 28. Pravilnika Komisije za planinarske putove HPS-a, dana 30. rujna 2020. utvrđuje se

PROGRAM TEČAJA DOPUNSKOG OBRAZOVANJA I OBNOVE ZNANJA MARKACISTA

Izrazi koji se koriste u ovom Programu u muškom rodu, a imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

UVOD

Program je izradila **Komisija za planinarske putove HPS-a** (u daljnjem tekstu Komisija) temeljem članka 28. Pravilnika Komisije.

Komisija će sukladno članku 28. Pravilnika Komisije, a temeljem ovog Programa izraditi posebne prezentacije za provođenje teorijskog i praktičnog dijela tečaja, testove za provjeru stečenih znanja te druge dokumente potrebne za kvalitetno provođenje tečaja.

POLAZNE OSNOVE

1. Namjena

Tečaj dopunskog obrazovanja i obnove znanja markacista (u daljnjem tekstu tečaj) namijenjen je aktivnim markacistima, prvenstveno voditeljima, ujedno članovima planinarskih udruga udruženih u Hrvatski planinarski savez, koji su tečaj za markaciste završili pred najmanje pet godina. Uspješno okončan tečaj je uvjet za licenciranje markacista.

2. Opis

Najveći dio sadržaja Tečaja dopunskog obrazovanja i obnove znanja markacista odnosi se na teme i sadržaje koji nisu bili obrađivani na temeljnom tečaju za markaciste. Na tečaju se polaznici upoznaju s novim tehnikama i pravilima označavanja i uređivanja planinarskih putova te osnovnim vještinama za praktičan rad na terenu. Posebna pažnja je posvećena prikupljanju, obradi i prezentaciji brojnih podataka, kako bi se olakšala planinarima i drugim ljubiteljima planina sigurna posjeta prirodnim ljepotama planinskih područja.

Nakon svakih pet godina markacističkog rada markacistima se nudi mogućnost pohađanja ovog tečaja kako bi dopunili i obnovili svoja znanja, upoznali se s novim pravilima i načinima rada u području sveobuhvatne brige o planinarskim putovima.

NADLEŽNOSTI

3. Stručna nadležnost

Za stručna pitanja o programu tečaja i njegovom provođenju nadležna je **Komisija za planinarske putove HPS-a** (u daljnjem tekstu Komisija).

4. Organizacija tečaja

Tečaj organizira Komisija prema ovom Programu, nizu utvrđenih procedura i postupaka. Za realizaciju tečaja Komisija imenuje osobe zadužene za organizaciju (organizator) i vođenje (voditelj) tečaja.

5. Organizator tečaja

Organizator tečaja brine o osiguranju svih uvjeta za uspješno provođenje tečaja, kao što su termini i mjesta održavanja teorijskog i praktičnog dijela nastave te o smještaju, prehrani i ispunjavanju

drugih potrebnih uvjeta. Pri tome surađuje s planinarskom udrugom - domaćinom tečaja i institucijama zainteresiranim za planinarske putove na čijem području se održava tečaj.

6. Voditelj tečaja

Voditelj tečaja brine o stručnom dijelu provođenja tečaja. To podrazumijeva izbor suradnika, administrativnu pripremu (pozivi, prijave, diplome, iskaznice i dr.), pripremu nastavnog materijala i tehnike za provođenje teorijskog i praktičnog dijela nastave, unos podataka u Registar planinarskih putova, obilaznica i markacista u Hrvatskoj s pratećim sadržajima (u daljnjem tekstu Registar), informacije o održanom tečaju i sl.

Za voditelja može biti imenovan isključivo **markacist instruktor**.

7. Nastavno osoblje

U svrhu kvalitetnog prijenosa stručnog znanja i vještina tečaj provodi ovlašteno nastavno osoblje i to obavezno za **predavanja**: markacist instruktor i za **vježbe**: markacist instruktor.

U izvođenju programa smiju u svojstvu predavača ili pomoćnika na poziv voditelja tečaja i pod njegovim nadzorom, sudjelovati instruktori pripravnici, markacisti voditelji, članovi Komisije i druge stručne osobe.

Svo nastavno osoblje za svoj rad odgovorno je voditelju tečaja.

Uvjeti za licenciranje nastavnog osoblja i postupak licenciranja utvrđuju se odlukom Komisije.

ORGANIZIRANJE TEČAJA

8. Organizacijske zadaće

Komisija priprema godišnji plan tečajeva vodeći računa o potrebama u pojedinim regijama na temelju podataka iz Registra planinarskih putova, obilaznica i markacista s pratećim sadržajima (u daljnjem tekstu: Registar). Tečajevi se u pravilu održavaju uz temeljni tečaj za markaciste kako bi se racionalnije gospodarilo troškovima.

Voditelj tečaja je dužan pravovremeno izraditi plan tečaja, pribaviti suglasnost Komisije, te skrbiti o planiranom provođenju tečaja. Pozivi za tečaj upućuju se svim planinarskim društvima u području, gdje se tečaj održava i objavljuje na mrežnim stranicama Komisije. Voditelj tečaja odgovoran je za realizaciju tečaja prema **dogovorenim pisanim procedurama** koje je odredila Komisija.

Pri obavljanju zadaća voditelj surađuje s Radnom grupom za školovanje u Komisiji, izvješćuje o organizacijskim okolnostima i u suradnji rješava nastale poteškoće.

Prijave za tečaj obavljaju se elektroničkim putem.

9. Uvjeti za upis

Obavezni uvjeti za upis polaznika su:

- status markacista ili markacista voditelja,
- članstvo u planinarskoj udruzi članici HPS-a - dokazuje se članskom iskaznicom s markicom za tekuću godinu.

Ako je zbog nekog razloga ograničen broj sudionika tečaja, prednost imaju markacisti voditelji

Komisija može odrediti dodatne uvjete za upis polaznika. U slučaju popunjenja kapaciteta voditelj može odrediti i dodatni izlučni kriterij, obustaviti daljnje prijave ili od Komisije tražiti održavanje paralelnog tečaja.

10. Trajanje

Tečaj se izvodi u trajanju 2 **dana**, u vrijeme vikenda.

11. Mjesto održavanja

Teorijski dio nastave provodi se u prostoru koji ima uvjete za održavanje nastave ili po potrebi tehnologijama učenja na daljinu.

Ukoliko se polaznici okupljaju radi izvođenja teorijskog dijela nastave prostor mora osiguravati kvalitetno izvođenje nastave. U pravilu to je dvorana u naseljenom mjestu po mogućnosti opremljena prezentacijskom opremom i priključkom na Internet.

Učenje na daljinu provodi se na način da polaznici tečaja u izravnoj vezi s predavačem istovremeno prisustvuju predavanjima, samostalno pristupaju prethodno pripremljenom i

snimljenom ili elektroničkim putem dostavljenom nastavnom gradivo iz kojega sami uče. Za učenje na daljinu polaznik mora raspolagati stolnim ili prijenosnim računalom, opremljenim mikrofonom i prema mogućnostima kamerom, programom za suradnički rad i biti priključen na Internet.

Praktični dio nastave provodi se na prikladnom planinskom području uz prethodnu pripremu na terenu i podjelu polaznika u grupe.

12. Postupci i procedure za realizaciju tečaja

Tečaj se izvodi na temelju odgovarajućih priručnika, programa, uputam, smjernica, postupaka ili procedura, preporuka i sl. Komisije sadržanim u posebno pripremljenim prezentacijama i drugim dokumentima.

13. Cijena tečaja

Radi motivacije markacista i priznanja za njihov volonterski rad tečaj je besplatan, a realni troškovi tečaja su minimalni s obzirom da se u pravilu organizira uz temeljni tečaj za markaciste.

NASTAVNI PROGRAM

14. Predavanja

Tečaj sadrži sljedeće teme:

Br.	Nastavna tema	Sadržaj	Satnica
1.	Osnove strategije razvoja planinarstva	<ul style="list-style-type: none"> • intenzivnije održavati češće posjećene dionice planinarskog puta • dovršiti i održavati Registar • urediti tehnički zahtjevne dionice • razviti program školovanja i licenciranja markacista • uvoditi označavanje broja puta na terenu • poticati uspostavljanje/osnivanje novih planinarskih obilaznica • uvoditi suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije • suradnja s lokalnom zajednicom, turističkom zajednicom, javnim ustanovama zaštićenih područja 	0:30
2.	Uređivanje planinarskog puta	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznavanje dionica puta koje se puno koriste • težište aktivnosti na održavanju podloge puta • način utvrđivanja broja puta • označavanje broja puta na terenu • standardizirani sadržaj planinarskih putokaza 	0:30
3.	Tehnički zahtjevne dionice puta	<ul style="list-style-type: none"> • prikupljanje podataka o zahtjevnim dionicama puta • osnovna pravila osiguranja • drvena osiguranja • metalna osiguranja • ferate • suhozidi 	1
4.	Obrada informacija o planinarskom putu	<ul style="list-style-type: none"> • Registar planinarskih putova • Interaktivna planinarska karta • snimanje i obrada GNSS tragova puta • elektronički put • objava osobnih podataka o kontakt osobama 	1

Br.	Nastavna tema	Sadržaj	Satnica
5.	Motivacija markacista	<ul style="list-style-type: none"> • prikupljanje podataka o autoru i godini otvaranja puta • prikupljanje i objava podataka o godini zadnje obnove puta • financiranje putokaza do kontrolnih točaka Hrvatske planinarske obilaznice i Velebitskog planinarskog puta • staze dugog hodanja • licenciranje markacista 	0:30
6.	Vrste markacija	<ul style="list-style-type: none"> • Knjiga standarda signalizacije na planinarskim putovima • osnovna pravila • vrste oznaka • oznake koje se više ne koriste 	0:30
	Obilaznice	<ul style="list-style-type: none"> • procedura registracije planinarske obilaznice • uvjeti i preporuke • pomoć Komisije 	0:15
7.	Zaštita zdravlja ljudi i okoliša	<ul style="list-style-type: none"> • planinarenje i zdravlje • zaštita okoliša • erozija tla • zaštita drveća • prirodna bogatstva i fenomeni 	0:15
8.	Korištenje mobitela pri orijentaciji planinara	<ul style="list-style-type: none"> • osnove satelitske navigacije • pokretanje i korištenje programa za orijentaciju na primjeru programa Locus Map • vježba korištenja osnovnih mogućnosti programa 	0:30
9.	Provjera znanja	Provodi se pisanim testom neposredno nakon teorijskog dijela tečaja ili prije praktičnog dijela tečaja. Odluku donosi voditelj tečaja i o tome polaznike obavještava prije tečaja.	0:30
UKUPNO			5:30 h

15. Praktični rad

Praktični dio nastave provodi se u prirodi, na uređivanju postojećeg planinarskog puta u trajanju od 5 sati.

Akcije treba ispuniti obrazovnim sadržajima i uskladiti ih s nastavnim temama obrađenim na predavanju. Posebno se to odnosi na označavanje broja puta i postavljanje putokaznih ploča.

U praktičnom radu provode se sljedeće vježbe i praktični zadaci:

Br.	Nastavna tema	Metode rada
1.	Uređivanje planinarskog puta	Vježba obuhvaća pripremu i neposredni rad na obnovi i uređenju planinarskog puta kojemu je potrebna obnova. Na početku akcije voditelj tečaja raspoređuje polaznike u skupine od 4-7 polaznika, koje rade nezavisno jedna od druge. Rad svake skupine vodi markacist instruktor kojega odredi voditelj tečaja. Rad uključuje obnovu i postavljanje novih markacija, uređenje podloge po kojoj se hoda, a po mogućnosti i postavljanje putokaznih ploča. U slučaju vremenskih uvjeta nepovoljnih za markiranje, vježba se provodi u zatvorenom ili na drugi način zaštićenom prostoru (pod nadstrešnicom), iscrtavanjem markacija na prilagođenoj kartonskoj, drvenoj ili sličnoj podlozi.
2.	Uređivanje zahtjevne dionice planinarskog puta*	Vježba obuhvaća pripremu i neposredni rad na uređenju zahtjevne dionice planinarskog puta. Na dionici se organizirano postavljaju rješenja koja služe za osiguranje prolaznika.

3.	Završni dio	Pregled i čišćenje pribora i alata. Zajednička analiza obavljenih zadataka.
----	--------------------	---

Praktični dio nastave može se izvoditi kombiniranim vježbama koje sadrže zadatke prema navedenim nastavnim temama.

Vještine se usvajaju postupno, stalnim proširivanjem i produbljavanjem, odnosno ponavljanjem prethodno iznesenog i usvojenog gradiva.

Izvođenje zadataka iz nastavnih tema označenih zvjezdicom (znakom *) nije obavezno i provodi se fakultativno, ako postoje mogućnosti da ih se organizira i ostvari na siguran način.

16. Anketa

Nakon završenog tečaja svim polaznicima se putem e-pošte dostavlja poveznica na anonimni anketni upitnik, kojim se žele prikupiti dojmovi polaznika. Obrada pristiglih odgovora služi za unapređenje programa i načina izvođenja tečaja.

17. Literatura

Kao osnovna nastavna literatura za tečaj koriste se sljedeća izdanja:

- B. Bjedov: Uređivanje planinarskih puteva, Priručnik za dopunsko obrazovanje i obnovu znanja markacista, (<https://www.hps.hr/files/data/3/Uredjivanje%20planinarskih%20putova.pdf>)
- D. Grundler: Uporaba mobilnog telefona pri orijentaciji u planinarenju https://www.hps.hr/files/data/3/MobilTelefPlaninOrijentac_08.pdf
- Z. Kristijan: Planinarski putovi, priručnik za markaciste, HPS,
- Knjiga standarda signalizacije na planinarskim putovima <https://www.hps.hr/files/data/3/Knjiga%20standarda%20signalizacije%20na%20planinarskim%20putovima.pdf>
- Pravilnik Komisije za planinarske putove HPS-a <https://www.hps.hr/files/data/21/Pravilnik%20Komisije%20za%20planinarske%20putove%20HPS-a.pdf>.

Uz osnovnu nastavnu literaturu mogu se koristiti sljedeća izdanja i mrežni izvori:

- Mrežne stranice Komisije (<https://www.hps.hr/specijalisticke-djelatnosti/planinarski-putovi/>)

18. Ishodi učenja

Očekivani ishodi učenja su:

- obnova znanja o načinu označavanja i uređivanja planinarskog puta
- razumijevanje potrebe i načina uređenja tehnički zahtjevnih dionica puta
- korištenje mobitela pri orijentaciji u planinarenju
- poznavanje Registra planinarskih putova i Interaktivne karte HPS-a.

19. Uvjeti uspješnosti završetka tečaja

Voditelj tečaja sa suradnicima prati pohađanje predavanja te zalaganje sudionika u provođenju praktičnih vježbi i zadataka te utvrđuje za svakog polaznika zadovoljava li uvjete uspješnosti završetka tečaja.

Uvjeti uspješnog završetka tečaja su:

- sudjelovanje na svim predavanjima i
- sudjelovanje na cjelokupnom programu praktičnog rada.

U slučaju kada polaznik nije mogao sudjelovati na svim predavanjima i vježbama, te na cjelokupnom programu praktičnog rada upućuje ga se da preostali dio realizira na nekom od slijedećih tečajeva.

Uspješnim završetkom tečaja polaznik stječe **pravo na pristup ispitu.**

ISPIT

20. Provođenje ispita

Na kraju teorijskog dijela tečaja provodi se provjera usvojenih znanja. Provjera se provodi pisanim ispitom prema standardiziranom testu Komisije.

Pisana provjera znanja može se provesti i neposredno prije praktičnog dijela tečaja. Odluku donosi voditelj tečaja i o tome obavještava polaznike prije početka tečaja. Izvodi li se nastava po modelu nastave na daljinu pisana provjera znanja provodi se prije početka praktičnog dijela tečaja.

Na kraju praktičnog dijela tečaja ocjenjuje se provođenje usvojenih znanja i vještina na terenu.

Ispit je koncipiran tako da potakne polaznike na ponavljanje i utvrđivanje osnovnih znanja i vještina.

21. Voditelj ispita

Ispit organizira i provodi voditelj tečaja u suradnji sa suradnicima koji su realizirali tečaj.

22. Ispitni kriteriji i ocjenjivanje

Ispitna ocjena obuhvaća ocjenu osnovne osposobljenosti kandidata za samostalno i sigurno uređivanje planinarskih putova u skladu sa standardima HPS-a.

Pri ocjenjivanju znanja i vještina kandidata primjenjuje se sljedeći sustav ocjenjivanja:

- **zadovoljio:** znanje ili vještina su dostatni za samostalno i sigurno uređivanje planinarskih putova u skladu sa standardima HPS-a,
- **nije zadovoljio:** znanje ili vještina nisu dostatni za samostalno i sigurno uređivanje planinarskih putova u skladu sa standardima HPS-a.

Uspješno položenim ispitom smatra se ispit u kojem znanje ili vještina kandidata ni u jednoj nastavnoj temi nisu ocijenjeni ocjenom „nije zadovoljio“.

Ako su određena znanja ili vještine kandidata na ispitu ocijenjene ispitnom ocjenom „nije zadovoljio“, voditelj ispita uputit će kandidata na ponavljanje ispita iz određenih nastavnih tema ili na ponavljanje cijeloga ispita.

23. Ispitni ishod

Uspješnim polaganjem ispita stječu se sljedeći stručni nazivi:

- markacistu se dodjeljuje stručni naziv **markacist s dopunskim obrazovanjem**
- markacistu voditelju se dodjeljuje stručni naziv **markacist voditelj s dopunskim obrazovanjem**
- uvjerenje o položenom ispitu, odnosno diplomu HPS-a o stečenom stručnom nazivu.

BAZA PODATAKA

24. Registar

Svi polaznici koji su uspješno završili tečaj unose se u jedinstveni, javno dostupni Registar, skupinu podataka o markacistima uz dodjelu odgovarajućeg statusa.

USAVRŠAVANJE

25. Usavršavanje i obnavljanje znanja i vještina

Nakon završenog tečaja i položenog ispita zainteresirani markacist svoje djelovanje nastavlja stručnim usavršavanjem te redovnim obnavljanjem znanja i vještina:

- sudjelovanjem na organiziranim akcijama uređivanja planinarskih putova,
- sudjelovanjem na stručnim seminarima, radionicama i vježbama u organizaciji Komisije,
- razmjenom iskustva s drugim zainteresiranim članovima,
- korištenjem stručne literature.

Načini i postupci označavanja planinarskih putova te njihovog dokumentiranja i obrade podataka stalno se usavršavaju, mijenjaju i dopunjuju radi čega je nakon pet godina od završenog tečaja potrebno obnoviti i dopuniti stečena znanja ponovnim pohađanjem tečaja.

30. rujna 2020.

Komisija za planinarske putove HPS-a
Pročelnica:
Bernarda Huzjak v.r.